

MEDEDELING

Nummer : RM24.043
Onderwerp : Evaluatie Indicatievrije Inloop

Aan de raad

Samenvatting

Sinds 2017 verzorgt Zorgboerderij De Hooiberg een Indicatievrije Inloop voor inwoners met psychische problematiek. In deze raadsmededeling wordt teruggeblikt op de ontwikkelingen van de Indicatievrije Inloop in de afgelopen 7 jaar. Ook kijken we vooruit naar het uitbreiden van de Indicatievrije Inloop, waar De Hooiberg sinds 1 juli mee is gestart. Dit in de vorm van een pilot, gebruikmakend van de Regionale Subsidieregeling Innovatie Beschermd Wonen van regio Eindhoven.

De Indicatievrije Inloop

Bij de Indicatievrije Inloop (IVI) kunnen inwoners met psychische problemen, zonder zorgindicatie, binnenlopen om zomaar een kop koffie met elkaar te drinken of samen een potje te kaarten, te knutselen of te kletsen. Er zijn vrijwilligers aanwezig die zijn getraind in Mental Health First Aid en signalen voor (ontstaan van) ernstigere psychische problematiek en de behoefte aan professionele hulp kunnen herkennen. In geval van nood kan dan worden teruggevallen op de aanwezige professionele hulpverleners die de vrijwilligers kunnen overnemen. Bezoekers van de IVI en deelnemers van de geïndiceerde dagbesteding zaten de afgelopen jaren gezamenlijk in dezelfde ruimte van de zorgboerderij. Op het moment dat bezoekers van de IVI meer begeleiding nodig hebben dan de vrijwilligers kunnen bieden, is het nodig om van de inloop naar de geïndiceerde zorg over te gaan, zodat de begeleiders van de Hooiberg meer tijd hebben om de deelnemer te begeleiden. Tot voorheen was deze Wmo-indicatie ook nodig voor de overstap naar dagbesteding of groepsbegeleiding, maar sinds 1 juli is dit bij De Hooiberg dankzij de Regionale Subsidieregeling Innovatie Beschermd Wonen alleen nodig voor ambulante begeleiding of beschermd wonen.

Korte voorgeschiedenis

GGzE De Boei

Van 2003 tot 2016 werd de inloop georganiseerd door GGzE De Boei op het terrein van Zorgboerderij De Hooiberg in Bladel. Tot 2015 gefinancierd vanuit de AWBZ (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten) en vanaf 2015 na invoering van de nieuwe Wet Maatschappelijke Opvang (Wmo 2015) gesubsidieerd door de gemeente.

Zorgboerderij De Hooiberg vanaf 2017

Vanaf 2017 heeft De Hooiberg de IVI overgenomen van de GGzE en ontvangt daar subsidie voor van gemeente Bladel. Het eerste jaar werd de IVI nog ingevuld met hulp van GGzE de Boei, maar na verhuizing van de Boei in 2018 doet De Hooiberg volledig zelfstandig.

Verhuizing 2022

In 2022 is Zorgboerderij de Hooiberg, en dus ook de IVI, verhuisd naar Netersel. Op 24 juni 2022 kregen zij de sleutel van de boerderij aan de Latestraat 13 in Netersel. Vanaf 1 juli 2022 ging het team hier samen met de deelnemers, vrijwilligers en stagiaires een fijne eigen plek van maken.

Team:
ONT

Behandelend ambtenaar:
Loes Beekman

Telefoonnummer:
0497-361636

Cijfers Indicatievrije Inloop

	2017 t/m 2019	2020	2021	2022	2023	2024 t/m juni
Gemiddeld aantal bezoeken per week	n.b.	48	43	40	50	50

	2017 t/m 2022	2023	2024 (t/m juni)
Verleende subsidie per jaar	€ 41.479	€54.623	€54.623, maar opgezegd vanaf juli dus €27.312

Uitbreiden Indicatievrije Inloop vanaf 1 juli 2024

Afgelopen jaar heeft de Hooiberg een aanvraag toegekend bij de Regionale Subsidieregeling Innovatie Beschermd Wonen van regio Eindhoven. Dit is een subsidieregeling die goede ideeën en initiatieven subsidieert die kwetsbare inwoners helpen om te landen in hun nieuwe buurt. Deze subsidie zullen zij tot en met eind 2025 vanuit regio Eindhoven ontvangen.

Vanaf 1 juli 2024 is De Hooiberg met behulp van de subsidieregeling gestart het uitbreiden van de Indicatievrije Inloop. Ook cliënten die voorheen een Wmo-indicatie hadden voor dagbesteding of groepsbegeleiding, kunnen nu indicatievrij bij De Hooiberg terecht. Daarnaast zijn er indicatievrije op-adem-kom-bedden aan het aanbod toegevoegd.

- Indicatievrije dagbesteding: *“We werken herstelgericht vanuit een systemische en holistische methode. Deze visie wordt in de bijlage verder toegelicht. Op de dagbesteding mag je dezelfde kwaliteit van begeleiding verwachten zoals je die in de afgelopen jaren van ons gewend bent.”*
- Hersteltrainingen: *“Elke dag worden er hersteltrainingen gegeven. Sommige zijn groepen waar je vrij kunt aansluiten, anderen hebben een meer schools karakter en bestaan uit bijvoorbeeld 7 bijeenkomsten. Mensen kunnen die volgen om met lotgenoten, ervaringsdeskundigen en professionele begeleiders te werken aan hun herstel. Deze worden nu ingericht, en zodra ze een compleet programma hebben wordt dit gepubliceerd in lokale krantjes en op onze socialmedia kanalen.”*
- Op-adem-kom bedden: *“Vanuit onze deelnemers is het initiatief gekomen om in onze boerderijwoning een soort respijtbedden te creëren, waar mensen uit de Kempen naartoe kunnen die even uit hun situatie gehaald moeten worden. Dit is bedoeld om mantelzorgers te ontlasten, of om zelf even tot rust te komen. Er zijn wel een aantal contra-indicaties, deze staan in de bijlage beschreven.”*

De Hooiberg legt uit wat de meerwaarde is van het indicatievrij werken:

Laagdrempeligheid

“Mensen die vastlopen in het leven raken vaak geïsoleerd binnen de samenleving. Zeker in de Kempen heerst nog een groot taboe op psychiatrische klachten; men bespreekt problemen liever niet openlijk. De stap naar hulp is dan groot, mensen zijn vaak angstig en vinden het moeilijk om hun verhaal te delen, vooral als dat uitgeschreven en opgeslagen wordt in officiële systemen. Bij de oude IVI ondervingen we dit al gedeeltelijk. Iedereen was welkom, mensen voelden dat ze ergens bij hoorden. Dit bood warmte, een luisterend oor en een veilige plek, maar er was geen ondersteuning bij het herstel. Met de nieuwe vorm kunnen mensen zonder de drempel van het aanvragen van een indicatie actief werken aan hun eigen herstel, vanuit een systemische herstellvisie. Op deze manier kunnen ze in een vroeger stadium aan de problematiek werken, waardoor de noodzaak voor intensieve zorgproducten vermindert.”

Bijdragen

“Bij de Hooiberg zorgen we er eerst voor dat de omgeving veilig voelt voor de bezoekers. We halen de drempel om te komen zo veel mogelijk weg. De begeleiding werkt vanuit een gelijkwaardige houding aan een vertrouwensband met de deelnemer. We verbinden van mens tot mens en gebruiken onze professionaliteit om de juiste vragen te stellen in plaats van antwoorden te geven. We geven de deelnemer het vertrouwen dat herstel mogelijk is. Als mensen het gevoel hebben dat ze erbij horen, ontstaat een gevoel van wederkerigheid. Ze willen bijdragen en krijgen daarvoor waardering. Hierdoor verandert hun zelfbeeld, krijgen ze meer zelfvertrouwen en ontstaat er ruimte voor groei en toekomstperspectief. Dit maakt dat ze zich veiliger voelen en de drempel om te komen nog lager wordt. Zo buigen we de negatieve spiraal om naar groei. Deelnemers die dit ervaren willen vaak iets goeds terugdoen voor anderen.”

Visie op Zorg

“Wij geloven dat de zorgkosten te hoog zijn en dat we als maatschappij zoveel mogelijk voor elkaar moeten zorgen. Door ervaringsdeskundigen, die verder in hun herstel zijn, in te zetten voor mensen die nog aan het begin van hun herstelproces staan, laten we beide groeien. Een indicatievrije setting past beter bij deze aanpak. Er is een sfeer van ‘we doen het samen en iedereen draagt bij wat hij kan’. Dit stimuleert mensen om bij te dragen. Met een indicatie wordt een label geplakt van ‘zorgbehoevend’, terwijl wij juist het gezonde aspect willen aanspreken en laten groeien.”

Hersteltrainingen en De-opadem-kom bedden

“Dit alles wordt gekoppeld aan hersteltrainingen zoals leren ‘nee’ zeggen, omgaan met angsten en schuldgevoelens. Ook zullen we de-opadem-kom bedden faciliteren. Vaak zien we een crisisopname al weken van tevoren aankomen. De spanningen lopen thuis op totdat opname onvermijdelijk is, wat vaak traumatisch en kostbaar is. Door mensen in een vroeg stadium uit de situatie te halen, kunnen zowel het gezin als de deelnemer op adem komen. Dit initiatief komt van de deelnemers van de Hooiberg, die zien dat ze op goede dagen ook voor elkaar kunnen zorgen. Wij verwachten dat deze ouderwetse ‘rusthuisconstructie’ de noodzaak voor intensievere zorg vermindert.”

Wat betekent dit voor het zorgloket van gemeente Bladel?

Door deze nieuwe manier van werken worden in Bladel 23 Wmo-indicaties dagbesteding of groepsbegeleiding opgezegd. In de periode tot juli zijn daarnaast al enkele indicaties afgelopen en niet meer verlengd. Ook heeft De Hooiberg vanaf 1 juli 2024 de subsidie voor de indicatievrije inloop opgezegd.

Inwoners kunnen de dagbesteding en herstelgroepen van De Hooiberg zonder tussenkomst van het zorgloket bezoeken en ook zonder indicatie in overleg met De Hooiberg gebruik maken van de opadem-kom-bedden. Consulents kunnen inwoners die een hulpvraag hebben en gebaat zijn bij de activiteiten van de Indicatievrije Inloop ook zonder indicatie in contact brengen met De Hooiberg. De ambulante begeleiding en beschermd wonen Wmo-indicaties blijven gewoon doorlopen, want deze zorg wordt niet indicatievrij.

Vervolg

Het komende anderhalf jaar ontvangt De Hooiberg financiering vanuit de regiosubsidie. Hiermee kunnen ze de uitgebreide indicatievrije inloop aanbieden aan inwoners uit gemeente Bladel en omliggende gemeenten. De regio kan deze subsidie eventueel nog met een halfjaar verlengen.

Gedurende de pilot monitort De Hooiberg de voortgang. Naast hun eigen team van gediplomeerde en (ervarings)deskundige medewerkers wil De Hooiberg een stagiair van de Universiteit Maastricht aan dit project verbinden. De stageopdracht is het uitvoeren van een onderzoek om de effecten van het project te meten. De uitkomsten van het onderzoek delen ze met gemeentes, subsidieverstrekker en zorgverzekeraars, ter onderbouwing van hun nieuwe manier van werken. Gemeente Bladel blijft geïnformeerd over de tussentijdse resultaten van het onderzoek.

Het is de verwachting dat De Hooiberg zich na afloop van een succesvolle pilot opnieuw tot de gemeenten zal wenden met een subsidieaanvraag. Aan de hand van de uitkomsten van de pilot zal gekeken worden hoe met deze aanvraag wordt omgegaan.

Mocht de pilot niet de resultaten hebben waar De Hooiberg op hoopt, dan is de verwachting dat een deel van de inwoners die op dat moment deelnemer zijn bij zorgboerderij De Hooiberg opnieuw een Wmo-indicatie zal aanvragen voor begeleiding. Om deze reden deel gemeente Bladel tussentijdse resultaten van het onderzoek naar de pilot met afdeling Maatschappelijke Dienstverlening van GRSK Kempengemeenten, wanneer verwacht wordt dat deze resultaten invloed hebben op de uitvoering van de Wmo.

Bladel, 13 augustus 2024

Burgemeester en wethouders van Bladel,

de secretaris,

de burgemeester,